

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KLIMATO KAITOS VALDYMO
ĮSTATYMO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2023 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymo nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymą ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
KLIMATO KAITOS VALDYMO
ĮSTATYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo politikos formavimo ir įgyvendinimo teisinius pagrindus, asmenų, vykdančių Įstatymo 1 ir 2 prieduose nurodytą veiklą, kurios metu į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos (toliau – ŠESD), teises, pareigas ir atsakomybę, valstybės institucijų ir įstaigų kompetenciją, taip pat fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – F-dujos) ir jų turinčios įrangos naudojimo ribojimus, draudimus ir kontrolę, fizinių asmenų, dirbančių su F-dujų, ozoną ardančiomis medžiagomis (toliau – OAM) ir jų turinčia įranga, pažymėjimų ir įmonių, tvarkančių F-dujų turinčią įrangą, atestatų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir atestatų galiojimo panaikinimo reikalavimus.

2. Šio įstatymo nuostatomis įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo 3 priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Anglies dioksido ekvivalentas** – metano (CH_4), azoto suboksido (N_2O), hidrofluorangliavandenilių (HFC), perfluorangliavandenilių (PFC), sieros heksafluorido (SF_6), azoto trifluorido (NF_3) dujų kiekis, kuris daro tokį patį poveikį klimato kaitai kaip viena tona anglies dioksido (CO_2).

2. **Absorbavimo vienetas** – absorbavimo priemonėmis (procesu, veikla ar mechanizmu) iš atmosferos pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, aerozolio arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų pirmtako kiekio apskaitos vienetas, lygus anglies dioksido ekvivalentui pagal Reglamento [\(ES\) 2018/841](#) reikalavimus.

3. **Išleidimas vartoti** – šio įstatymo 2 priede nurodytų veiklų rūšims naudojamo kuro išleidimas vartoti, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1, 6, 8 punktuose ir 9 straipsnio 2 dalyje.

4. **Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis** – šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmetamas iš šaltinių, esančių įrenginyje, kuriame vykdomos šio įstatymo 1 priede

nurodytos veiklos, arba dėl kitų šio įstatymo 1 priede nurodytų orlaivių naudotojų ar laivybos bendrovių vykdomų veiklų išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, arba dėl šio įstatymo 2 priede nurodytų veiklų rūšims naudojamo reguliuojamųjų subjektų išleidžiamo vartoti kuro išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

5. **Klimato kaita** – klimato pokyčiai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai atsiranda dėl žmogaus veiklos, keičiančios Žemės atmosferos sudėtį, ir kurie netelpa į natūralių klimato svyravimų, stebimų reguliariais laiko tarpais, ribas.

6. **Kuras** – energinis produktas, nurodytas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo I priede, naudojamas reguliuojamųjų subjektų veiklose išvardytose šio įstatymo 2 priede, taip pat kitas produktas, skirtas naudoti, siūlomas parduoti arba naudojamas kaip variklių degalai arba šildymui skirtas kuras, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 2 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse, įskaitant ir elektros energijos gamybai naudojamą kurą, išskyrus durpes.

7. **Laivybos bendrovė** – laivo savininkas arba kita organizacija ar asmuo (tarp jų valdytojas ar laivo be įgulos frachtuotojas), perėmęs iš laivo savininko atsakomybę už laivo eksploatavimą ir sutikęs perimti visas pareigas pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą, pateiktą 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento [\(EB\) Nr. 336/2006](#) dėl Tarptautinio saugaus valdymo kodekso įgyvendinimo Bendrijoje ir panaikinantį Tarybos reglamentą [\(EB\) Nr. 3051/95](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2019/1243](#), I priede.

8. **Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas** – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė išmesti į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

9. **Metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotos vienetas** – Europos Sąjungos teisės aktais nustatomo per metus leidžiamo išmesti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vienetas, lygus anglies dioksido tonai ar anglies dioksido ekvivalentui.

10. **Naujas šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys** – šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys, kurio valdytojas vykdo vieną arba daugiau veiklų, nurodytų šio įstatymo 1 priede, ir su kuriuo susietas leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas buvo išduotas pirmą kartą per Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos laikotarpį, kuris prasideda likus trims mėnesiams iki naujo laikotarpio Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo pateikimo dienos ir baigiasi likus trims mėnesiams iki kito laikotarpio sąrašo pateikimo dienos.

11. **Nustatytoji šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvota** – Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos I priede nurodytai valstybei pagal Paryžiaus susitarimą tam tikru laikotarpiu priskirtas ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančioje sąskaitoje užregistruotas tonomis išreiškiamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kuris Lietuvos Respublikos teritorijoje gali būti išmestas į atmosferą per laikotarpį, nustatytą pagal tarptautinius įsipareigojimus, ir lygus to laikotarpio metinių Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančių sektorių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotų sumai, nustatamai Europos Sąjungos teisės aktais.

12. **Orlaivio naudotojas** – asmuo, naudojantis orlaivį šio įstatymo 1 priede nurodytai aviacijos veiklai vykdyti, arba orlaivio savininkas, jei orlaivį naudojančio asmens tapatybė nežinoma arba orlaivio savininkas jos nenurodo.

13. **Reguliuojamasis subjektas** – asmuo, išskyrus galutinį kuro naudotoją, tiekiantis kurą pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams pagal vykdomų veiklų sąrašą, nurodytą šio įstatymo 2 priede ir 12 straipsnio 1 dalyje.

14. **Šiltnamio efektą sukeliančios dujos** – anglies dioksidas (CO₂), metanas (CH₄), azoto suboksidas (N₂O), hidrofluorangliavandeniliai (HFC), perfluorangliavandeniliai (PFC), sieros heksafluoridas (SF₆) ir azoto trifluoridas (NF₃).

15. **Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinis taršos leidimas** – leidimas per nustatytą laikotarpį vykdant šio įstatymo 1 ir 2 prieduose nurodytas veiklas išmesti į atmosferą vieną toną anglies dioksido ekvivalento.

16. **Šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys** – stacionarus techninis objektas arba grupė stacionarių techninių tarpusavyje technologiškai susijusių objektų, kuriuose vykdoma viena arba kelios šio įstatymo 1 priede išvardintos veiklos, kurių metu į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos.

17. **Šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančio įrenginio valdytojas** – asmuo, kuris valdo ir (ar) naudoja Lietuvos Respublikos teritorijoje esantį šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantį įrenginį ir pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus turi lemiamų ekonominių svertų priimti sprendimus dėl įrenginio techninio funkcionavimo.

18. **Tikrintojas** – nacionalinio akreditacijos biuro akredituota įstaiga ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingosios institucijos akredituota įstaiga, turinti teisę tikrinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ataskaitas.

19. **Veiklos vykdytojas** – asmuo, kuris pagal šį įstatymą yra arba šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančio įrenginio valdytojas, arba orlaivio naudotojas, arba laivybos bendrovė, kurių veikla patenka į šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą, arba (ir) reguliuojamasis subjektas.

20. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos šio įstatymo 3 priede nurodytuose Europos Sąjungos reglamentuose ir Akcizų įstatyme.

ANTRASIS SKIRSNIS

NACIONALINĖS KLIMATO KAITOS VALDYMO POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

3 straipsnis. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos formavimas ir įgyvendinimas

1. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos formavimas ir įgyvendinimas apima šias tarptautiniuose klimato kaitos susitarimuose (Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija, Paryžiaus susitarimas) nurodomas sritis:

- 1) aplinkos apsaugos ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo;
- 2) energetikos;
- 3) mokesčių ir finansų;
- 4) mokslo;
- 5) pramonės;
- 6) socialinės apsaugos ir užimtumo;
- 7) sveikatos apsaugos;
- 8) švietimo ir visuomenės informavimo;
- 9) tarptautinio bendradarbiavimo;
- 10) transporto;

- 11) teritorijų planavimo ir regioninės plėtros;
- 12) vidaus reikalų;
- 13) žemės ūkio;
- 14) žmogaus teisių ir lyčių lygybės.

2. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politika, atsižvelgiant į valstybės strateginius tikslus ir (ar) tarptautinius įsipareigojimus, gali apimti ir kitas sritis, susijusias su prisitaikymu prie klimato kaitos pokyčių ir klimato kaitos švelninimu.

3. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politika formuojama ir įgyvendinama, rengiant šiuos planavimo dokumentus:

- 1) Lietuvos Respublikos Seimo tvirtinamą Nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę (toliau – Darbotvarkė), kurioje apibrėžiama Lietuvos klimato kaitos valdymo politikos vizija, nustatomi 10 metų trukmės trumpalaikiai, 20 metų vidutinės trukmės ir 30 metų trukmės ilgalaikiai tikslai ir uždaviniai klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos padarinių srityse;

- 2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamą Nacionalinį pažangos planą, kuriame nustatomi ilgalaikiai strateginiai tikslai, 10 metų trukmės pažangos uždaviniai ir pagrindiniai siekiami poveikio rodikliai;

- 3) Vyriausybės tvirtinamus 10 metų trukmės Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą (toliau – NEKS veiksmų planas), nacionalines plėtros programas, kuriose planuojamos priemonės, būtinos Nacionaliniame pažangos plane ir Darbotvarkėje numatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti. Priemonių įgyvendinimas detalizuojamas, rengiant plėtros programų pažangos priemonių aprašus, vadovaujantis Vyriausybės tvirtinamos Strateginio valdymo metodikos reikalavimais;

- 4) Vyriausybės tvirtinamą 4 metų Klimato kaitos programos investicijų planą klimato kaitos valdymo priemonėms finansuoti ir kitas klimato kaitos valdymo tikslų įgyvendinimui planuojamas investicijų programas.

4 straipsnis. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos

1. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politiką formuoja Seimas, Vyriausybė ir ministerijos.

2. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politiką įgyvendina ministerijos ir joms pavaldžios institucijos, kitos Vyriausybės įgaliotos institucijos pagal kompetenciją ir savivaldybių institucijos.

5 straipsnis. Nacionalinis klimato kaitos komitetas

Nepriklausomai nuomonei ir mokslinėms konsultacijoms nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos formavimo, vertinimo ir įgyvendinimo klausimais teikti sudaromas Nacionalinis klimato kaitos komitetas, kurio sudėtį ir veiklos nuostatus tvirtina aplinkos ministras. Nacionalinis klimato kaitos komitetas yra patariamoji Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos institucija, neturinti juridinio asmens statuso, sudaryta iš mokslo ir studijų institucijų deleguotų atstovų.

TREČIASIS SKIRSNIS

APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOS REIKALAVIMAI

6 straipsnis. Veiklos vykdytojų ir kitų asmenų teisės ir pareigos

1. Veiklos vykdytojai pagal šio įstatymo 8 straipsnio reikalavimus aplinkos ministro nustatyta tvarka privalo gauti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

2. Veiklos vykdytojai, vadovaudamiesi Europos Sąjungos teisės aktais ir aplinkos ministro nustatyta tvarka, privalo vykdyti ŠESD išmetimo stebėseną, apskaitą ir teikti ataskaitas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą leidimą gavusieji veiklos vykdytojai privalo aplinkos ministro nustatyta tvarka atsidaryti sąskaitą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre, įsigyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų (toliau – apyvartinis taršos leidimas) ir kiekvienais kalendoriniais metais iki aplinkos ministro nustatyto termino privalo atsisakyti tokio apyvartinių taršos leidimų kiekio, kuris yra lygus per praėjusius kalendorinius metus jų išmestam į atmosferą anglies dioksido kiekiui, išreikštam tonomis anglies dioksido ekvivalento, kurį turi deklaruoti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre. Aplinkos ministro nustatyta tvarka orlaivio naudotojai atsiskaitymui gali naudoti pagal Europos Komisijos įgyvendinamuoju teisės aktu nustatytą metodiką patvirtintus tarptautinius kreditus.

4. ŠESD išmetančių įrenginių valdytojai (toliau – įrenginio valdytojas), kurių valdomiems įrenginiams taikomi reikalavimai atlikti energijos vartojimo auditą arba įgyvendinti sertifikuotą energijos naudojimo vadybos sistemą pagal Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 11 straipsnį, privalo įgyvendinti energijos vartojimo audito ataskaitoje arba sertifikuotoje energijos naudojimo vadybos sistemoje pateiktas rekomendacijas. Neįgyvendinus nurodytų rekomendacijų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius sumažinamas 20 procentų. Nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius nemažinamas, kai atitinkamų investicijų atsipirkimo laikotarpis viršija trejus metus arba kai tų investicijų sąnaudos yra neproporcingos arba įrenginio valdytojas įrodo, kad įgyvendino kitas priemones, kuriomis išmetamas ŠESD kiekis sumažintas tiek, kiek rekomenduojama atitinkamo įrenginio audito ataskaitoje arba sertifikuotoje energijos naudojimo vadybos sistemoje.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyti įrenginių valdytojai aplinkos ministro nustatytu terminu ir tvarka privalo parengti poveikio klimatui neutralumo planą kiekvienam įrenginiui, kurio išmetamas ŠESD dujų kiekis, palyginus su atitinkamais Europos Komisijos nustatytais produktų santykiniais taršos rodikliais, yra didesnis už 80 procentilių išmetamo ŠESD kiekio lygį. Iki nustatyto termino neparengus plano, nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius sumažinamas 20 procentų.

6. Veiklos vykdytojai ir (ar) kiti asmenys, turintys apyvartinių taršos leidimų, gali juos perleisti kitiems asmenims Europos ekonominės erdvės valstybėse, jeigu tie apyvartiniai taršos leidimai yra pripažinti abiejų pusių. Veiklos vykdytojai ir asmenys apie apyvartinių taršos leidimų perleidimą nedelsdami praneša Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro nacionaliniam administratoriui.

7. Kiti asmenys, norintys įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, privalo vadovaudamiesi Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimo taisyklėmis atsidaryti sąskaitą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre.

7 straipsnis. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašo rengimas ir tvirtinimas

1. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašus, vadovaudamasis Europos Sąjungos teisės aktais ir atsižvelgdamas į Europos Komisijos nustatytus reikalavimus, sprendimus ir rekomendacijas, rengia ir, suderinęs su kitomis Vyriausybės įgaliotomis institucijomis, tvirtina aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija.

2. ŠESD išmetančių įrenginių, kuriems taikomas šis įstatymas, sąrašas aplinkos ministro nustatyta tvarka teikiamas Europos Komisijai už kiekvieną penkerių metų laikotarpį. Kiekvieno kito penkerių metų laikotarpio sąrašas teikiamas kas penkeri metai nuo ankstesnio laikotarpio sąrašo pateikimo datos. Aplinkos ministro nustatyta tvarka Europos Komisijai pranešama apie visus šio sąrašo pasikeitimus.

3. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašų projektai skelbiami viešai visuomenei susipažinti.

8 Straipsnis. Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas

1. Leidimas išmesti ŠESD yra sudedamoji taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo ar taršos leidimo, kurių išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo sąlygas ir pagrindus nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, dalis.

2. Įrenginio valdytojas, teikdamas paraišką dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo ar taršos leidimo su leidimu išmesti ŠESD, leidimą išduodančiai institucijai papildomai pateikia aplinkos ministro nustatytos formos įsipareigojimą atsisakyti apyvartinių taršos leidimų kiekio, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus į atmosferą išmestam ir tikrintojo patikrintam ŠESD kiekiui.

3. Orlaivio naudotojo, laivybos bendrovės ir (ar) reguliuojamojo subjekto pagal Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus reikalavimus parengtas ir aplinkos ministro įgalios institucijos patvirtintas ŠESD stebėsenos planas suteikia teisę išmesti ŠESD šiame stebėsenos plane nustatyta tvarka ir sąlygomis.

9 straipsnis. Apyvartinių taršos leidimų skyrimas, galiojimas ir panaikinimas

1. Apyvartinių taršos leidimų skyrimo tvarką veikiantiems įrenginių valdytojams ir orlaivių naudotojams, naujiems ŠESD išmetantiems įrenginiams ir kitiems asmenims, norintiems įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, atsižvelgdamas į Europos Komisijos nustatytus reikalavimus, sprendimus ir rekomendacijas, nustato aplinkos ministras.

2. Apyvartinių taršos leidimų skyrimas veiklos vykdytojui ir (ar) kitam asmeniui, turinčiam teisę įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, apyvartinių taršos leidimų panaikinimas ir šių leidimų atsisakymas registruojami Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre. Įrenginio valdytojui ir (ar) orlaivio naudotojui, nemokamai suteiktas apyvartinių taršos leidimų kiekis nurodomas Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre.

3. Apyvartiniai taršos leidimai galioja neterminuotai. Kiekvienam apyvartinių taršos leidimų prekybos laikotarpiui išduotų apyvartinių taršos leidimų, skirtų atsiskaitymams už išmestą ŠESD kiekį, galiojimo pradžia laikomi pirmieji laikotarpio metai.

4. Apyvartiniai taršos leidimai panaikinami veiklos vykdytojo arba asmens, turinčio teisę disponuoti apyvartiniais taršos leidimais, prašymu aplinkos ministro nustatyta tvarka arba subjektui nutraukus veiklą.

5. Draudžiama disponuoti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre įrenginio valdytojo ir (ar) orlaivio naudotojo sąskaitoje esančiais apyvartiniais taršos leidimais, kurie suteikti nemokamai, kai jiems iškeliama bankroto byla arba pradėtas bankroto procesas ne teismo tvarka. Iškėlus bankroto bylą, šiais apyvartiniais taršos leidimais galima atsiskaityti tik už bankrutuojančio įrenginio valdytojo ir (ar) orlaivio naudotojo išmestą ŠESD kiekį. Draudimas disponuoti apyvartiniais taršos leidimais nebetaikomas visiškai atsiskaičius už išmestą ŠESD kiekį.

10 straipsnis. Specialios išimtys orlaivių naudotojams taikomos prieš privalomą Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos pasaulinės rinkos priemonės (CORSIA) įgyvendinimą

1. Šio įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimai netaikomi orlaivių naudotojų skrydžiams, kurie:

1) atitinka išvardytas aviacijos veiklos išimtis, nurodytas Įstatymo 1 priedo lentelės 29 punkte, Komisijos deleguotojo sprendimo (ES) 2020/1071 1 straipsnio 3 punkte ir 2009 m. birželio 8 d. Komisijos sprendime [2009/450/EB](#) dėl išsamaus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2003/87/EB](#) I priede išvardytų aviacijos veiklos rūšių išaiškinimo;

2) vykdomi tarp aerodromo, esančio viename iš atokiausių regionų, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnyje, ir aerodromo, esančio kitame Europos ekonominės erdvės regione, atsižvelgus į Komisijos peržiūros rezultatus;

3) vykdomi į aerodromus, esančius Europos ekonominei erdvei nepriklausančiose valstybėse, ir iš jų, išskyrus skrydžius į Jungtinėje Karalystėje arba Šveicarijoje esančius aerodromus, atsižvelgus į Komisijos peržiūros rezultatus. Su šioje dalyje nenurodytais skrydžiais susijęs patikrintas išmetamas ŠESD kiekis laikomas orlaivių naudotojo patikrintu išmestu ŠESD kiekiu;

4) vykdomi tarp Europos Sąjungos valstybės narės atokiausiame regione esančio aerodromo ir kitoje tos Europos Sąjungos valstybės narės dalyje esančio aerodromo, įskaitant kitą aerodromą, esantį tos pačios Europos Sąjungos valstybės narės tame pačiame atokiausiame regione ar kitame atokiausiame regione;

5) vykdomi į valstybes ir iš jų, kurios išvardytos atitinkamame Europos Komisijos priimtame įgyvendinimo akte, kuriame išvardijamos valstybės, išskyrus Europos ekonominės erdvės šalis, Šveicariją ir Jungtinę Karalystę, kurios Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje, laikomos taikančiomis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos pasaulinę rinkos priemonę CORSIA, ir yra nustačiusios 2019 m. bazinį lygį 2021–2023 m. laikotarpiu, kiekvieniems metams nuo 2024 m. – 85 procentų 2019 m. išmetamo ŠESD kiekio bazinio lygio;

6) vykdomi tarp Europos ekonominės erdvės ir valstybių, neišvardytų 1 dalies 5 punkte nurodytame Europos Komisijos įgyvendinimo akte, išskyrus skrydžius į Šveicariją ir Jungtinę Karalystę;

7) vykdomi į Jungtinių Tautų apibrėžtas mažiausiai išsivysčiusias šalis, mažas besivystančias salų valstybes ir iš jų, išskyrus 1 dalies 5 punkte nurodytame Komisijos įgyvendinimo akte išvardytas šalis ir valstybes, kurių BVP vienam gyventojui yra lygus Europos Sąjungos vidurkiui arba už jį didesnis.

2. Aukcione parduodamų Lietuvos Respublikai priskirtų apyvartinių taršos leidimų kiekis sumažinamas, kad atitiktų Lietuvos Respublikai priskirtą aviacijos sektoriaus išmetamą ŠESD kiekį skrydžiams, kuriems netaikomos šio straipsnio 1 dalies punktuose išvardytos išimtys.

3. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktai taikomi valstybėms, kurios yra pasirašiusios susitarimą dėl optimalios Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos ir toje valstybėje taikomų ŠESD mažinimo priemonių sąveikos.

11 straipsnis. Specialieji reikalavimai laivybos bendrovėms

1. Laivybos bendrovės, kurioms taikomi 6 straipsnio 3 dalies reikalavimai, privalo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų už 1 priede nurodytų veiklų jūrinio transporto veiklą vykdančių laivų per praėjusius metus išmestą ŠESD kiekį pagal aplinkos ministro nustatytoje tvarkoje nurodytą tvarkaraštį ir reikalavimus.

2. Šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies reikalavimai netaikomi laivybos bendrovėms:

1) dėl reisų keleiviniais ir *ro-pax* laivais (išskyrus kruizinius keleivinius laivus) tarp Europos Komisijos įgyvendinimo reglamente nurodytų valstybių narių jurisdikcijai priklausančios salos uosto, neturinčio kelio ar geležinkelio jungties su žemynine dalimi, ir žemyninės dalies, kurioje gyvena mažiau kaip 200 000 nuolatinių gyventojų, ir tos pačios valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto ir dėl tokių laivų veiklos uoste, susijusios su tokiais reisais;

2) už keleivinių arba *ro-pax* laivų išmesto ŠESD kiekį, dėl reisų, nurodytų Europos Komisijos įgyvendinimo akte, tarp valstybių narių, iš kurių viena neturi sausumos sienos su kita valstybe nare, užtikrinant susisiekimą tarp tų dviejų valstybių narių, ir su tokiais reisais susijusios tokių laivų veiklos uoste;

3) dėl ŠESD, išmesto dėl reisų tarp Europos Sąjungos valstybės narės atokiausiame regione esančio uosto ir toje pačioje Europos Sąjungos valstybėje narėje esančio uosto, įskaitant reisuos tarp uostų atokiausiame regione ir reisuos tarp uostų tos pačios Europos Sąjungos valstybės narės atokiausiuose regionuose, ir su tokiais reisais susijusios tokių laivų veiklos uoste.

3. Kai atsakomybę už kuro pirkimą ir (arba) laivo eksploatavimą sutartimi įformintu susitarimu prisiima kitas subjektas, kuris nėra to laivo laivybos bendrovė, laivybos bendrovė turi teisę iš to subjekto gauti kompensaciją už išlaidas, susijusias su apyvartinių taršos leidimų atsisakymu.

12 straipsnis. Specialieji reikalavimai reguliuojamiesiems subjektams

1. 6 straipsnio reikalavimai taikomi reguliuojamiesiems subjektams, išleidžiantiems vartoti kurą veiklų rūšims, nurodytoms įstatymo 2 priede ir priskiriamiems vienai iš šių kategorijų:

1) kai kuras patenka į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, kaip apibrėžta Akcizų įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje, akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas, kaip apibrėžta Akcizų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje, kuriam tenka prievolė mokėti akcizus pagal Akcizų įstatymo 9 straipsnio 4, 5, 7, 9, 13 ir 14 dalis;

2) jeigu šios dalies 1 punktas netaikomas, bet kuris kitas asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti akcizus pagal Akcizų įstatymo 9 arba 58 straipsnius už kurą, kuriam taikoma šio įstatymo 2 priedo nuostatos;

3) jeigu šios dalies 1 ir 2 punktai netaikomi, akcizų už akmens anglis, koksą ir lignitą mokėtojai, kaip nustatyta Akcizų įstatymo 52 straipsnyje;

4) jeigu šios dalies 1, 2 ir 3 punktai netaikomi arba jeigu prievolė mokėti akcizus solidariai tenka keliems asmenims, bet kuris kitas asmuo, kuriam pagal Akcizų įstatymą tenka prievolė

mokėti akcizus arba bet kuris kitas asmuo, prisiimantis sutartimi įformintu susitarimu reguliuojamojo subjekto atsakomybę.

2. Reguluojamiesiems subjektams taikomi 6 straipsnio 3 dalies reikalavimai atsiskaitant apyvartiniais taršos leidimais už 2 priede nurodytų veiklų rūšims per ankstesnius kalendorinius metus bendrai išleisto vartoti kuro ŠESD kiekį.

3. Reguluojamieji subjektai už išleisto vartoti kuro išmestą ŠESD kiekį veiklose, kurios nepatenka į įstatymo 2 priede nurodytų veiklų sąrašą, pavyzdžiui, ligoninių veikloje sunaudojamo kuro išmetamą ŠESD kiekį, neturi atsiskaityti apyvartiniais taršos leidimais. Tokiais atvejais, kai veiklos rūšyse, nepatenkančiose į įstatymo 2 priedo veiklų sąrašą, patiriamos išlaidos, kurios jiems perkeltos dėl reguliuojamųjų subjektų atsiskaitymo apyvartiniais taršos leidimais už šio įstatymo 2 priede nurodytoms veikloms išleisto kuro ŠESD kiekį, gali būti suteikta finansinė kompensacija, pagal Europos Komisijos priimtus įgyvendinimo aktus dėl išsamių taisyklių, kaip išvengti dvigubo skaičiavimo ir atsiskaitymo apyvartiniais taršos leidimais už išmetamas ŠESD, kurioms šis straipsnis netaikomas ir dėl finansinės kompensacijos galutiniams kuro vartotojams tais atvejais, kai tokio dvigubo skaičiavimo arba atsiskaitymo negalima išvengti. Atsižvelgus į išlaidų perkėlimo riziką reguliuojamieji subjektai privalo nustatyti, patikimai ir tiksliai dokumentuoti kiekvienos kuro rūšies, naudojamos 2 priede nurodytose veiklose, tikslus išleidžiamo vartoti kuro kiekius, išleidimo būdus ir išleidžiamo vartoti kuro galutinę paskirtį.

4. Reguluojamieji subjektai, atsižvelgdami į Europos Komisijos reikalavimus, teikia aplinkos ministro nustatyta tvarka ataskaitas apie praėjusių metų išlaidas, kurias perkėlė galutiniams vartotojams, atsiskaitydami apyvartiniais taršos leidimais.

13 straipsnis. Metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sandoriai Lietuvos įsipareigojimams įgyvendinti

1. Lietuvos metiniams išmetamų ŠESD kiekio mažinimo ir absorbuojamų jų kiekio įsipareigojimams įgyvendinti Vyriausybė, jos įgaliotos institucijos teikimu, priima sprendimus dėl metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotos vienetų (toliau – metinis ŠESD kvotos vienetas) ir (ar) absorbavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sandorių sudarymo su kitomis valstybėmis narėmis pagal Reglamento [\(ES\) 2018/842](#) 5 straipsnyje dėl metinių ŠESD kiekio vienetų ir Reglamento [\(ES\) 2018/841](#) 12 straipsnyje dėl absorbuojamo ŠESD kiekio vienetų perdavimo kitai valstybei narei nustatytus reikalavimus.

2. Lėšos, gautos už perleistus metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų, pervedamos į Klimato kaitos programą.

3. Metiniams ŠESD kvotos vienetams ir (ar) absorbavimo vienetams įsigyti naudojamos šio straipsnio 2 dalyje nurodytoje Klimato kaitos programoje sukauptos lėšos ir (ar) valstybės biudžeto lėšos.

4. Kai metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų perkančioji valstybė ar jos įgaliotas asmuo siūlo sudaryti sandorį, už kurį būtų atsiskaitoma nauju ilgalaikiu materialiuoju turtu, Vyriausybė įvertina Vyriausybės įgaliotos institucijos pateiktą išmetamų ŠESD kiekio mažinimo ir (ar) absorbavimo vienetų vertės rinkos kainos analizę, aplinkosauginės ir finansinės naudos reikšmingumo pagrindimą. Pagrindimas parengiamas Vyriausybės nustatyta tvarka, numatant, kad turi būti įvertintas ir pagrįstas ekvivalentiškų gautinų lėšų už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų ir siūlomo naujo ilgalaikio materialiojo turto verčių skirtumas. Vyriausybė gali priimti sprendimą, kad metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar)

absorbavimo vienetų perkančioji valstybė ar jos įgaliotas asmuo už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbavimo vienetus gali atsiskaityti ekvivalentišku lėšų už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbavimo vienetus kiekiui nauju ilgalaikiu materialiuoju turtu, kuris atitinka Europos ir Lietuvos standartų reikalavimus ir bus naudojamas klimato kaitą mažinantiems šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų Klimato kaitos programos lėšų panaudojimo krypties projektams ir (ar) priemonėms įgyvendinti (toliau – turtas). Metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų vertė nustatoma atsižvelgiant į viešai paskelbtą rinkos kainos analizę ir Vyriausybės įgaliotos institucijos derybų būdu su metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbavimo vienetus perkančiąja valstybe ar jos įgaliotu asmeniu suderintą kainą.

5. Ūkio subjektams, kurių vykdoma veikla nepatenka į šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą ir kurių veikla priskiriama Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujantiems sektoriams, ŠESD kiekio mažinimo ir absorbuojamo jų kiekio išipareigojimai ir prie šių išipareigojimų pasiekimo prisidedančios priemonės suplanuojamos nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos pažangos uždavinius įgyvendinančiose nacionalinėse plėtros programose ir NEKS veiksmų plane. Vadovaudamasi Europos Sąjungos teisės aktais, Nacionaline klimato kaitos valdymo darbotvarke, Nacionaliniu pažangos planu, nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos pažangos uždavinius įgyvendinančiomis nacionalinėmis plėtros programomis ir NEKS veiksmų planu, Vyriausybė arba jos įgaliota institucija nustato metiniams išmetamų ŠESD kiekio mažinimo ir absorbuojamo jų kiekio išipareigojimams pasiekti taikomų lankstumo priemonių naudojimo tvarką.

14 straipsnis. Klimato kaitos programa ir pagal metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų išigijimo ir perleidimo sandorius gauto turto perdavimas

1. Klimato kaitos valdymo priemonėms papildomai finansuoti sudaroma Klimato kaitos programa (toliau – Programa). Programos lėšos kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje ir planuojamos valstybės biudžete. Planuojamos Programos lėšos naudojamos šio straipsnio 3 dalyje nurodytoms priemonėms finansuoti, kiekvienais metais užtikrinant šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 6 ir 8 punktuose nurodytų priemonių finansavimą.

2. Programos finansavimo šaltiniai:

- 1) lėšos, gautos už perleistus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbavimo vienetus;
- 2) lėšos, gautos už aukcione parduotus apyvartinius taršos leidimus;
- 3) lėšos, gautos šio įstatymo septintajame skirsnyje nustatyta tvarka;
- 4) lėšos, gautos už parduotus pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo sertifikatus;

5) savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų lėšos, skirtos klimato kaitos poveikio mažinimo priemonėms įgyvendinti;

6) kitos teisėtai gautos lėšos.

3. Programos lėšos naudojamos:

- 1) energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams: gyvenamiesiems namams ir visuomeninės paskirties pastatams modernizuoti; kitiems projektams, kurie leidžia efektyviausiai sumažinti išmetamų ŠESD kiekį energetikos, pramonės, statybos, transporto, žemės ūkio, atliekų tvarkymo ir kitose srityse, įgyvendinti;

2) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimui, netaršioms ir mažai taršioms transporto priemonėms skatinti, aplinkai palankioms technologijoms, tarp jų efektyvios energijos gamybos kogeneracijos būdu, diegti;

3) Nacionaliniame pažangos plane ir Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje numatytus nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos uždavinius įgyvendinančių NEKS veiksmų plano ir nacionalinių plėtros programų priemonėms ir jas įgyvendinantiems projektams vykdyti;

4) žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus ŠESD absorbcinėms galimybėms didinti;

5) visuomenei informuoti ir šviesti, mokslo tiriamiesiems darbams ir jų sklaidai, veiklos vykdytojams ir kitiems asmenims konsultuoti ir mokyti aktualiausiais klimato kaitos politikos valdymo ir įgyvendinimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo ir aplinkai palankių technologijų diegimo klausimais;

6) pagal Europos Sąjungos teisės aktus, Klimato kaitos konvenciją, Paryžiaus susitarimą ir kitus tarptautinius susitarimus nustatytoms atsparumo didinimo, prisitaikymo prie klimato kaitos neigiamų pokyčių ir klimato kaitos švelninimo priemonėms įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje ir trečiosiose valstybėse;

7) Programos lėšoms, Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registrai ir pasienio anglies dioksido korekciniam mechanizmui administruoti, nacionalinėms išmetamų į atmosferą ŠESD apskaitos ir prognozių rengimo sistemoms parengti, politikos ir priemonių poveikio klimato kaitos švelninimui vertinti;

8) finansinėms kompensacijoms pagal Europos Komisijos įgyvendinamuoju teisės aktu nustatytas išsamias taisykles galutiniams kuro vartotojams, kai negalima išvengti dvigubo skaičiavimo arba atsiskaitymo apyvartiniais taršos leidimais už išleisto vartoti kuro išmetamą ŠESD kiekį;

9) Socialinio klimato plano priemonėms finansuoti pagal Reglamento [\(ES\) 2023/955](#) 15 straipsnį.

4. Programos lėšų valdymo bendrosios nuostatos:

1) ketverių metų Programos investicijų planus, metines Programos lėšų panaudojimo ataskaitas rengia ir Programos lėšas administruoja Aplinkos ministerija;

2) ketverių metų Programos investicijų planus ir jų pakeitimus, gavusi Seimo Aplinkos apsaugos komiteto išvadas, tvirtina Vyriausybė;

3) metines Programos lėšų panaudojimo praėjusių kalendorinių metų ataskaitas Aplinkos ministerija teikia Vyriausybei ir Seimo Aplinkos apsaugos komitetui;

4) su ketverių metų Programos investicijų planais ir metinėmis Programos lėšų panaudojimo praėjusių kalendorinių metų ataskaitomis pateikiama informacija apie planuojamus ŠESD kiekio sumažinimus kiekvienai finansavimo kryptčiai.

5. Jeigu Vyriausybė pagal šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalį priima sprendimą dėl metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sandorio sudarymo, pagal kurį metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbavimo vienetus perkančioji valstybė ar jos įgaliotas asmuo mainais už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbavimo vienetus atsiskaito turtu, ir jeigu šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija pasirašo metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sutartį, mainais už perleistus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbavimo vienetus gautas turtas Vyriausybės sprendimu perduodamas šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose

nurodytų Programos lėšų panaudojimo kryptių projektus ir (ar) priemones įgyvendinantiems subjektams:

1) savivaldybėms nuosavybėn jų funkcijoms įgyvendinti, kai yra savivaldybės tarybos sutikimas;

2) valstybės institucijoms ir įstaigoms valdyti, naudoti ir disponuoti šiuo turtu patikėjimo teise.

6. Turto priėmimo–perdavimo aktą pasirašo šio straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti turtą perimantys subjektai ir šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

SAJUNGOS ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ REGISTRAS

15 straipsnis. Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimas

1. Lietuvos Respublikai, jos teritorijoje registruotiems veiklos vykdytojams nuosavybės teise priklausantys apyvartiniai taršos leidimai, Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujantiems sektoriams paskirti metinių ŠESD kvotų vienetai ir žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio vienetai, sukaupti pagal Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus lankstumo priemones, registruojami Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre esančiose Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančiose sąskaitose.

2. Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre esančių Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių sąskaitų valdymo funkcijas atlieka Aplinkos ministerijos paskirtas nacionalinis administratorius, vadovaudamasis Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro veiklą reglamentuojančiais Europos Sąjungos teisės aktais, aplinkos ministro patvirtintomis Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimo taisyklėmis ir kitais teisės aktais.

3. Aplinkos ministerijos paskirtas Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro nacionalinis administratorius savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie veiklos vykdytojus, kurie pažeidė atsiskaitymo pakankamu apyvartinių taršos leidimų skaičiumi už jų veiklos metu išmestą ŠESD kiekį reikalavimus, įskaitant jų pavadinimus.

4. Už veiklos vykdytojų ir kitų asmenų sąskaitų atidarymą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre imama valstybės rinkliava, už šio registro duomenų teikimą ir sąskaitų tvarkymą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre imamas administracinėmis išlaidomis pagrįstas atlyginimas. Šio atlyginimo dydį ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

PENKTASIS SKIRSNIS

NACIONALINĖS IŠMETAMŲ Į ATMOSFERĄ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APSKAITOS IR PROGNOZIŲ RENGIMO SISTEMOS

16 straipsnis. Nacionalinė išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos sistema

1. Aplinkos ministras paskiria už nacionalinės išmetamų į atmosferą ŠESD apskaitos ataskaitas, kuriose įvertinamas iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamų ir absorbuojamų ŠESD kiekis, rengimą ir teikimą atsakingas institucijas, nustato šios ataskaitos (ar jos atskirų dalių)

rengimo ir teikimo tvarką, užtikrinant ŠESD apskaitos duomenų parengimą laiku, skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą.

2. Siekiant užtikrinti nacionalinės išmetamų į atmosferą ŠESD apskaitos kokybę ir siekiant į apskaitos procesą įtraukti Lietuvos mokslo ir studijų institucijas, kitas institucijas, aplinkos ministras sudaro Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo darbo grupę, tvirtina jos sudėtį ir darbo reglamentą. Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo darbo grupės veiklos tikslas – atlikti ekspertines duomenų analizes, apskaičiuoti išmetamų ir absorbuojamų ŠESD kieki atskiruose energetikos, transporto, pramonės procesų ir produktų naudojimo, žemės ūkio, atliekų, žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriuose. Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo darbo grupės narių darbas apmokamas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Nacionalinė išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų prognozių rengimo sistema

Vyriausybė arba jos įgaliota institucija nustato nacionalinę politikos ir priemonių, susijusių su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie neigiamų klimato kaitos padarinių, poveikio vertinimo, ŠESD kiekio prognozių ir ataskaitų rengimo ir teikimo tvarką ir paskiria atsakingas už politikos ir priemonių poveikio vertinimą ir modeliavimą pagrįstą iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio prognozavimą institucijas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS FLUORINTŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ TVARKYMO ATESTATŲ, LEIDIMŲ TEIKTI MOKYMUS IR DARBUOTOJŲ PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMAS, ŠIŲ DUJŲ IR JŲ TURINČIOS ĮRANGOS NAUDOJIMO DRAUDIMAI IR KONTROLĖ

18 straipsnis. Fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų tvarkymo atestatų išdavimas, jų galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas ir galiojimo panaikinimas

1. Stacionarios šaldymo, oro kondicionavimo įrangos, stacionarių gaisro gesinimo sistemų, gesintuvų ir šilumos siurblių, turinčių tam tikrų F-dujų (toliau – įranga), montavimo, aptarnavimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams Lietuvos Respublikos teritorijoje turi teisę atlikti savarankiškai dirbantys Lietuvos Respublikos, taip pat kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės (toliau – valstybė narė) piliečiai, kiti fiziniai asmenys, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktų jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, arba Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje įsteigti juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai (toliau – juridiniai asmenys), turėdami valstybės narės išduotą F-dujų tvarkymo atestatą (toliau – atestatas) ar kitą dokumentą, kuriuo suteikiama teisė atlikti įrangos montavimo, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo ir F-dujų surinkimo darbus kitiems subjektams. Atestatus turintys juridiniai asmenys užtikrina, kad veiklą, kuriai vykdyti reikalingas asmens, dirbančio su F-dujomis ir jų turinčia įranga, pažymėjimas, vykdytų pakankamai atitinkamos kvalifikacijos darbuotojų, minimalus dirbančių fizinių asmenų skaičius nurodytas šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktuose. Fizinių asmenų, dirbančių su įranga kvalifikacijos reikalavimai nustatomi Europos Komisijos įgyvendinamuosiuose aktuose.

2. Atestatai išduodami, jų galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas ir galiojimas panaikinamas aplinkos ministro įgaliotos institucijos sprendimu. Sprendimai dėl atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

3. Aplinkos ministro įgaliota institucija, gavusi prašymą išduoti atestatą ir dokumentus, patvirtinančius atitiktį nustatytiems reikalavimams, per 5 darbo dienas tokiam asmeniui išsiunčia patvirtinimą, kad prašymas gautas, jeigu pateikti ne visi ar netikslūs dokumentai ar informacija, praneša apie trūkumus ir nurodo ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti. Atestatas išduodamas arba pateikiamas motyvuotas atsisakymas išduoti atestatą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų tinkamai pateiktų dokumentų gavimo dienos. Atestatai išduodami neterminuotam laikui šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

1) Fiziniai asmenys turi fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis ir OAM ir jų turinčia įranga, pažymėjimus (toliau – pažymėjimas). Juridiniame asmenyje dirba pakankamai atitinkamos kvalifikacijos pažymėjimus turinčių darbuotojų, kurių minimalus dirbančių fizinių asmenų skaičius nurodytas šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktuose, kad, laikantis visų būtinų darbo saugos reikalavimų, būtų galima vykdyti veiklą atsižvelgiant į atitinkamos įrangos montavimo, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams. Asmenys, norintys gauti atestatą ir vykdyti bent vieną iš stacionarios šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įrangos, izoterminių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginių arba stacionarių priešgaisrinių sistemų ir gesintuvų arba elektros skirstymo įrenginių montavimo, techninės priežiūros, eksploatacijos nutraukimo ir F-dujų surinkimo darbus kitiems subjektams turi atitikti minimalius dirbančių fizinių asmenų skaičiaus reikalavimus;

2) vienas fizinis asmuo gali atlikti įrangos montavimo darbus, kai F-dujų kiekis sumontuotame įrangoje neviršija 50 t CO₂ ekvivalento F-dujų. Jeigu įrangoje F-dujų yra daugiau kaip 50 t CO₂ ekvivalento, užtikrinant darbo saugos reikalavimus, montavimo darbus turi atlikti du arba daugiau fizinių asmenų;

3) vienas fizinis asmuo gali atlikti nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus, kai F-dujų kiekis sumontuotoje įrangoje neviršija 500 t CO₂ ekvivalento F-dujų. Jeigu įrangoje F-dujų yra daugiau kaip 500 t CO₂ ekvivalento, užtikrinant darbo saugos reikalavimus, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo, darbus turi atlikti du arba daugiau fizinių asmenų;

4) asmenys, norintys gauti atestatą privalo turėti atitinkamai atestuojamai veiklos rūšiai būtiną techninę įrangą, kurios reikalavimus nustato aplinkos ministras. Reikalavimus atitinkanti įranga sudaro sąlygas atlikti įrangos montavimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams: atlikti įrangos patikrą dėl F-dujų nuotėkio, šių dujų slėgio ir temperatūros matavimus, surinkti F-dujas iš įrangos, jas saugoti ir transportuoti, užpildyti įrangą ir sistemas F-dujomis, montuoti įrangą, vamzdynus ir kitas įrangos dalis nesukeliant F-dujų nuotėkio;

5) sumoka valstybės rinkliavą Rinkliavų įstatyme nustatyta tvarka.

4. Atestatas neišduodamas, jeigu:

1) per 5 darbo dienas nuo aplinkos ministro įgaliotos institucijos prašymo, nepašalinami nustatyti trūkumai arba pateikti suklastoti dokumentai;

2) fizinis ar juridinis asmuo neatitinka šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;

3) atestato galiojimas buvo panaikintas ir nuo atestato galiojimo panaikinimo nepraėjo

vieni metai, išskyrus atvejus, kai atestato galiojimas panaikintas jo turėtojo prašymu;

4) nesumokėta valstybės rinkliava.

5. Atestato galiojimas sustabdomas:

1) kai paaiškėja, kad buvo pateikti neteisingi duomenys;

2) kai nustatoma, kad atestatą turintis asmuo nepateikė ataskaitų aplinkos ministro įgaliotai institucijai ir (ar) Europos Komisijai dvejus metus iš eilės;

3) kai nustatoma, kad atestato turėtojas nebeatitinka šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;

4) atestato turėtojo prašymu.

6. Atestato galiojimo sustabdymas panaikinamas:

1) atestato turėtojui per 30 dienų pateikus patikslintus duomenis, kai atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 1 punkte numatytais pagrindais;

2) atestato turėtojui per 30 dienų panaikinus nustatytus neatitikimus šio straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams, kai atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 3 punkte numatytais pagrindais;

7. Atestato galiojimas panaikinamas, kai:

1) to prašo atestato turėtojas;

2) nustatoma, kad atestatui gauti pateikti suklustoti dokumentai;

3) atestato turėtojas po atestato galiojimo sustabdymo per 30 kalendorinių dienų nepateikė patikslintų duomenų, jeigu atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 1 punkte numatytais pagrindais, ir ataskaitų, jeigu atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 2 punkte numatytais pagrindais;

4) atestato turėtojas per 30 dienų nepateikė informacijos ir (ar) nepanaikino neatitikties šio straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams;

5) sustabdžius atestato galiojimą, atestato turėtojas tęsia įrangos montavimo, nuotėkio tikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams;

6) nustatoma, kad atestato turėtojas, kurio atestato galiojimas jau buvo sustabdytas, antrą kartą nebeatitinka bent vieno iš šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų, tai yra neturi įdarbinęs pakankamai darbuotojų arba būtinos įrangos laikantis darbo saugos reikalavimų atlikti montavimo, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams, per 12 mėnesių nuo jam išduoto atestato galiojimo sustabdymo dienos;

7) nustatoma, kad atestato turėtojas – juridinis asmuo likviduotas arba fizinis asmuo teismo sprendimu pripažintas neveiksnium ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje, teismo sprendimu paskelbtas mirusiu ar konstatuotas mirties faktas.

8. Sprendimas dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo panaikinimo priimamas nuo šio straipsnio 5, 6 ar 7 dalyje nurodytų aplinkybių paaiškėjimo. Jeigu sprendimui priimti reikia papildomos informacijos iš kitų institucijų, įstaigų arba kitų fizinių ar juridinių asmenų, sprendimo priėmimo terminas gali būti vieną kartą pratęstas iki 10 darbo dienų, apie tai informavus pareiškėją iki sprendimo dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo panaikinimo priėmimo termino, nurodyto šioje dalyje, pabaigos.

9. Panaikinus atestato galiojimą, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti fiziniai ir juridiniai asmenys dėl naujo atestato gali kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo atestato galiojimo panaikinimo, išskyrus atvejus, kai atestato galiojimas panaikintas jo turėtojo prašymu.

10. Atestatai išduodami, jų galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas ir galiojimas panaikinamas per Aplinkosaugos leidimų informacinę sistemą (toliau – ALIS). Duomenys ir informacija apie atestatus visuomenės informavimo tikslais skelbiami ALIS ir Licencijų informacinėje sistemoje (toliau – LIS).

11. Aplinkos ministro įgaliota institucija priima sprendimą nesustabdyti atestato galiojimo, jeigu pažeidimai, atsižvelgiant į šio straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas aplinkybes, yra mažareikšmiai. Kriterijus, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustato aplinkos ministras.

19 straipsnis. Fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis ir ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, pažymėjimai

1. Pažymėjimus išduoda mokymų teikėjai šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka gavę leidimą vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas.

2. Mokymų teikėjams leidimas vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis ir OAM ir jų turinčia įranga atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas išduodamas, jei fizinis arba juridinis asmuo (toliau – asmuo) atitinka keliamus reikalavimus nustatytus šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje ir planuoja vykdyti bent vieną iš atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų, nurodytų šio straipsnio 3 dalyje.

3. Mokymas, susijęs su fizinių asmenų, dirbančių su motorinių transporto priemonių oro kondicionavimo sistemomis, kuriose yra F-dujų, atestavimo programa ir ją baigusiems asmenims išlaikius teorinę ir praktinę egzamino dalis ir išdavus pažymėjimus, – laikomas atestavimu. Mokymas, susijęs su fizinių asmenų, dirbančių su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įranga, kurioje yra OAM ir F-dujų ir izoterminių sunkvežimių, šaldymo priekabų įrenginių, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimo programa, fizinių asmenų, dirbančių su stacionariomis priešgaisrinėmis sistemomis ir gesintuvais, kuriuose yra F-dujų ar OAM, sertifikavimo programa ir fizinių asmenų, dirbančių su elektros skirstomaisiais įrenginiais, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimo programa, ir jas baigusiems fiziniams asmenims išlaikius praktinę ir teorinę egzamino dalis ir išdavus pažymėjimus – laikomas sertifikavimu. Atestuotiems ir sertifikuotiems asmenims kas 7 metus baigusiems kvalifikacijos tobulinimo programą ir išlaikius teorinę ir praktinę egzamino dalis, jų pažymėjimai laikomi toliau galiojančiais.

4. Fiziniai asmenys, sėkmingai baigę šio straipsnio 3 dalyje nurodytas atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas gauna septynerius metus galiojančius pažymėjimus vienoje iš šių veiklos rūšių:

1) stacionarios šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įrangos ir izoterminių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginių montavimo, techninės priežiūros ir eksploatacijos nutraukimas;

2) stacionarių priešgaisrinių sistemų ir gesintuvų montavimo, techninės priežiūros ir eksploatacijos nutraukimas;

3) elektros skirstomųjų įrenginių montavimo, techninės priežiūros, eksploatacijos nutraukimas;

4) motorinių transporto priemonių oro kondicionavimo sistemų montavimo, techninės priežiūros, eksploatacijos nutraukimas.

5. Kas 7 metus fiziniai asmenys, norėdami tęsti veiklą, susijusią su šio straipsnio 4 dalyje nurodyta veiklos rūšimi, privalo atnaujinti žinias pagal šio straipsnio 3 dalyje išvardytų programų kvalifikacijos tobulinimo programą, kitu atveju pažymėjimai laikomi negaliojančiais.

6. Fiziniai asmenys, norintys mokytis pagal atitinkamą šio straipsnio 3 dalyje nurodytą programą ir gauti pažymėjimą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) fiziniai asmenys, norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įranga, kurioje yra OAM ir F-dujų ir izoterminių sunkvežimių, šaldymo priekabų įrenginių, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimu privalo būti baigę šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojo modulinės profesinio mokymo programos modulį arba kitą analogišką programą, turintys ne žemesnę kaip profesinį inžinerinį, statybos ir statybos inžinerijos išsilavinimą pagrindžiantį dokumentą arba turėti 1,5 metų darbo patirtį su stacionarios šaldymo, vėdinimo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių ar izometrinių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginiais;

2) fiziniai asmenys, norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su stacionariomis priešgaisrinėmis sistemomis ir gesintuvais, kuriuose yra F-dujų ar OAM, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimu, privalo būti baigę gaisrinės saugos mokymus ar ugniagesybos ir gelbėjimo darbų neformaliojo profesinio mokymo programą arba turėti 1,5 metų darbo patirtį su gaisro gesinimo įranga;

3) fiziniai asmenys, norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su elektros skirstomaisiais įrenginiais, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimu, privalo turėti ne mažesnę kaip apsaugos nuo elektros pradinę kategoriją ir jį patvirtinantį dokumentą arba 1,5 metų darbo patirtį su elektros skirstomaisiais įrenginiais;

4) fiziniai asmenys, norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su motorinių transporto priemonių oro kondicionavimo sistemomis, kuriose yra F-dujų, atestavimu, ir kvalifikacijos tobulinimu privalo būti baigę automobilių remontininko modulinę profesinę mokymo programą ar jai lygiavertę programą arba turėti bent 1,5 metų darbo patirtį atliekant transporto priemonių remonto darbus.

20 Straipsnis. Mokymų teikėjų leidimų vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, programas, išdavimas, jų galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas ir galiojimo panaikinimas

1. Mokymų teikėjui leidimas vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, nurodytas šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje (toliau – leidimas), išduodamas gavus asmens prašymą išduoti leidimą ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus patvirtinančią informaciją ir dokumentus. Aplinkos ministro įgaliota institucija per 5 darbo dienas išsiunčia prašymą pateikusiam asmeniui patvirtinimą, kad prašymas yra gautas, o jeigu pateikti ne visi ar netikslūs dokumentai ar informacija, praneša apie trūkumus ir nurodo ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti. Leidimas išduodamas arba pateikiamas motyvuotas atsisakymas išduoti leidimą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų tinkamai pateiktų dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Mokymų teikėjams leidimai išduodami, jų galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas ir galiojimas panaikinamas aplinkos ministro įgaliotos institucijos sprendimu. Sprendimai dėl leidimo išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir

galiojimo panaikinimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka.

2. Leidimai išduodami neribotam terminui per ALIS ir visuomenės informavimo tikslais informacija ir duomenys apie leidimus skelbiami ALIS ir LIS asmenims, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

- 1) pateikia informaciją ir savo fizinio ar juridinio asmens duomenis;
- 2) nurodo fizinius asmenis ir informaciją pagrindžiančią jų darbo patirtį, išsilavinimą, kurie vykdys atitinkamų programų dėstymą, egzaminavimą ir vertinimą;
- 3) turi mokymo patalpas atitinkančias visuomeninės paskirties pastatams taikomus reikalavimus, aprūpintas materialiaisiais ištekliais, būtinais mokymo kokybei užtikrinti ir tinkamais atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų vykdymui;
- 4) turi parengtas atitinkamų atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų mokymo, teorinės ir praktinės egzamino dalių planus, užduotis, vertinimo metodikas;
- 5) tvarko asmens duomenis laikantis nacionalinių ir Europos Sąjungos teisės aktų;
- 6) įsipareigoja nepriimti sprendimų dėl savo artimų asmenų, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme;
- 7) turi technines galimybes ir žmogiškuosius išteklius išduoti ir teikti informaciją apie šio Įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimą iki kiekvieno einamojo mėnesio paskutinės dienos;
- 8) sumoka valstybės rinkliavą Rinkliavų įstatyme nustatyta tvarka.

3. Aplinkos ministro įgaliota institucija, įvertinusi dokumentų atitiktį šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams ir nustačiusi trūkumų, per 5 darbo dienas prašymą pateikusiam asmeniui praneša apie trūkumus ir nurodo ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti. Leidimas išduodamas arba pateikiamas motyvuotas atsisakymas išduoti leidimą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų tinkamai pateiktų dokumentų gavimo dienos.

4. Asmenys, turintys leidimą ir vykdantys fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- 1) užtikrinti kokybišką atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų reikalavimų vykdymą;
- 2) turėti veikiančią ir techninės saugos reikalavimus atitinkančią įrangą, materialiuosius išteklius reikalingus sertifikavimo, atestavimo ir (arba) kvalifikacijos tobulinimo programoms vykdyti;
- 3) turėti patalpas, tinkamas fizinių asmenų egzaminavimui, teoriniam ir praktiniam mokymui vykdyti;
- 4) turėti darbuotojų arba nurodyti dirbančius ar pagal sudarytas sutartis pasitelktus dėstytojus, egzaminuotojus ar vertintojus, turinčius atitinkamus šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nurodytus pažymėjimus;
- 5) tikrinti fizinių asmenų, išklausių atestavimo, sertifikavimo ar kvalifikacijos tobulinimo programas, įgūdžius egzamino (teorijos ir praktikos) metu, juos vertinti ir sėkmingai egzaminą išlaikiusiems asmenims išduoti pažymėjimus per ALIS. Dėstytojas ir egzaminuotojas negali priimti sprendimų dėl savo artimų asmenų ir privalo nusišalinti;
- 6) skelbti interneto svetainėje informaciją apie vykdomas mokymų programas;
- 7) tvarkyti asmens duomenis šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimo tikslais pagal nacionalinių ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus.

5. Mokymų teikėjai turi atlikti šias pareigas:

1) vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga, teorinį ir praktinį mokymą, egzaminavimą ir vertinimą pagal atitinkamas aplinkos ministro patvirtintas mokymo programas;

2) vykdyti atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas ir aplinkos ministro įgaliotai institucijai pateikti egzaminavimo planus, vertinimo metodikas, jomis vadovautis vertinant fizinių asmenų egzamino užduotis;

3) leisti mokytis pagal atitinkamas atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas fizinius asmenis, kurie atitinka minimalius reikalavimus nustatytus šio įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje;

4) išduoti naujus, naikinti keičiamus ar negaliojančiais paskelbtus neterminuotus pažymėjimus;

5) interneto svetainėje skelbti informaciją apie atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų tikslus ir paskirtį, turinį, kurį sudaro teorinės (teisės, technikos ar kitos) ir praktinės žinios, trukmę valandomis, pradžios ir pabaigos bei egzaminavimo datą, laiką ir vietą, mokėjimo už suteiktas paslaugas tvarką, egzamino dalių užduočių vertinimo tvarką ir minimalius reikalavimus fiziniams asmenims, norintiems mokytis ir įgyti pažymėjimą, arba fiziniams asmenims, norintiems tobulinti kvalifikaciją ir atsinaujinti pažymėjimą, nurodytus kiekvienoje atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programoje;

6) 5 metus saugoti ir teikti aplinkos ministro įgaliotai institucijai fizinių atestuotų ar sertifikuotų asmenų, duomenis, egzamino teorinės ir praktinės dalių užduočių vertinimo dokumentus. Mokymų teikėjai taip pat saugo fizinių asmenų, kurie kas 7 metus turi tobulinti kvalifikaciją pažymėjimų kopijas;

7) pareikalavus aplinkos ministro įgaliotai institucijai, teikti reikalingą informaciją apie vykdomą veiklą;

8) aplinkos ministro įgaliotai institucijai panaikinus galiojantį leidimą, grąžinti fiziniams asmenims, nebaigusiems atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų, visus už jas sumokėtus pinigus;

9) sudaryti sąlygas aplinkos ministro įgaliotai institucijai vykdyti mokymų teikėjų veiklos priežiūrą.

6. Aplinkos ministro įgaliota institucija tikrinimo metu nustačiusi mokymų teikėjams keliamų reikalavimų ir (ar) funkcijų neatitikimus, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo patikrinimo sustabdo leidimo galiojimą ar panaikina leidimo galiojimą ir apie tai per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo praneša pateikdama sprendimo kopiją mokymų teikėjui ir informuoja Aplinkos ministeriją.

7. Aplinkos ministro įgaliota institucija, nustačiusi, kad mokymų teikėjai neatitinka, nevykdo, netinkamai vykdo ar nesilaiko šio straipsnio 4 dalies 1, 3–5, 7 ir (ar) šio straipsnio 5 dalies 1–4, 6, 7 ir 9 punktuose jiems keliamų reikalavimų ar funkcijų, panaikina leidimo galiojimą ir apie tai informuoja mokymų teikėją.

8. Aplinkos ministro įgaliotai institucijai nustačius, kad mokymų teikėjai neatitinka, nevykdo, netinkamai vykdo ar nesilaiko šio straipsnio 4 dalies 2, 6, ir (ar) šio straipsnio 5 dalies 5 ir 8 punkte nurodytų reikalavimų ir funkcijų, mokymų teikėjo leidimo galiojimas sustabdomas, kol pateikiami įrodymai, kad nustatyti neatitikimai reikalavimams pašalinti. Leidimo galiojimas sustabdomas 3 mėnesiams nuo aplinkos ministro įgaliotos institucijos sprendimo raštu išsiuntimo dienos. Negavus informacijos apie nustatytų pažeidimų pašalinimą per 3 mėnesius nuo aplinkos

ministro įgaliotos institucijos sprendimo sustabdyti mokymų teikėjo leidimo galiojimą, leidimas panaikinamas. Apie leidimo galiojimo panaikinimą aplinkos ministro įgaliota institucija mokymų teikėją informuoja per 5 darbo dienas pasibaigus 3 mėnesių leidimo galiojimo sustabdymo terminui. Apie įgaliotos institucijos motyvuotu sprendimu grįsto mokymų teikėjui išduoto leidimo galiojimo pakeitimą skelbiama per ALIS ir LIS.

9. Aplinkos ministro įgaliota institucija per 10 darbo dienų įvertina mokymų teikėjo pateiktus dokumentus ir (ar) duomenis dėl neatitikties nustatytiems reikalavimams pašalinimo ir, jei jų nepakanka, gali vykti į mokymo įstaigą įsitikinti, ar trūkumai pašalinti, informuoja apie priimtą sprendimą palikti galioti mokymų teikėjo leidimo galiojimo sustabdymą ne ilgiau kaip 1 mėnesiui arba priima sprendimą panaikinti leidimo galiojimo sustabdymą, atsižvelgdama ar pašalinti trūkumai, dėl kurių sustabdyta veikla.

21 straipsnis. Fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų naudojimo ribojimai ir kontrolė

1. F-dujas naudoti draudžiama:

1) Lietuvos Respublikos teritorijoje tirpiklius, įskaitant įrenginius, kurių veikimas priklauso nuo šių dujų ir jų pagrindą sudaro F-dujos;

2) Lietuvos Respublikos teritorijoje įrengti ir montuoti naujas stacionarias gaisro gesinimo sistemas, užpildomas F-dujomis;

3) stacionarių gaisro gesinimo sistemų, užpildytų F-dujomis, eksploatacija privalo būti nutraukta ir F-dujos surinktos ir sunaikintos;

4) stacionarios gaisro gesinimo įrangos, užpildytos F-dujomis, techninei priežiūrai ir remontui.

2. Aplinkos ministro įgaliota institucija atlieka Europos Komisijos fluorintų dujų portale ir hidrofluorangliavandenilių licencijavimo sistemoje (toliau – F-dujų portalas) kompetentingos institucijos funkcijas, teikia Lietuvoje registruotiems asmenims informaciją apie registravimąsi F-dujų portale norint gauti F-dujų kvotų, ataskaitų teikimą Europos Komisijai ir kitais klausimais, susijusiais su F-dujų portalu.

3. Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, vadovaudamasis Monrealio protokolo dėl ozono sluoksnį ardantių medžiagų pakeitimu, priimtu 2016 m. spalio 10–15 d. Kigalyje (Ruanda), Reglamentu [\(ES\) 2024/573](#) ir kitais Europos Sąjungos teisės aktais, užtikrina ūkio subjektų, susijusių su F-dujų ir šiomis dujomis užpildytos įrangos pateikimo kontrolę Europos Sąjungos rinkai iš trečiųjų šalių per išorines Lietuvos Respublikos sienas.

4. Aplinkos apsaugos departamentas prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos vykdo F-dujas tvarkančių ūkio subjektų valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme nustatyta tvarka užtikrindamas Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais nustatytą F-dujų naudojimo, tvarkymo, ataskaitų teikimo reikalavimų įgyvendinimą ir, nustatęs pažeidimus, informuoja aplinkos ministro įgaliotą instituciją.

5. Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnyba imasi visų būtiniausių veiksmų, kad būtų užtikrinta Reglamentu [\(ES\) 2024/573](#) numatyti importo ir eksporto draudimai, kiti apribojimai ir įpareigojimai dėl asmenų disponuojančių F-dujomis ar jų turinčia įranga tikrinimo.

22 straipsnis. Transporto priemonių oro kondicionierių pildymo fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis paslaugos kokybės užtikrinimo garantinio termino nustatymas

Atlikus transporto priemonių oro kondicionierių pildymo F-dujomis paslaugą, transporto priemonių oro kondicionierių pildymo F-dujomis veiklos vykdytojas privalo suteikti oro kondicionavimo sistemos pildymo paslaugos kokybės garantinį terminą, ne trumpesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui.

**SEPTINTASIS SKIRSNIS
ATSAKOMYBĖ**

23 straipsnis. Veikos, už kurias skiriamos baudos

Skiriama vieno šimto eurų atitinkamai pagal Europos vartotojų kainų indeksą indeksuojama bauda:

- 1) veiklos vykdytojams, kurie pagal šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalį privalo atsidaryti sąskaitą Sąjungos ŠESD registre, – už kiekvieną į atmosferą išmestą anglies dioksido ekvivalentą neatsidarius sąskaitos Sąjungos ŠESD registre;
- 2) veiklos vykdytojams, kurie išmeta į atmosferą ŠESD neturėdami pagal šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalį galiojančio Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos išduoto leidimo išmesti ŠESD, – už kiekvieną į atmosferą išmestą anglies dioksido ekvivalentą;
- 3) veiklos vykdytojams už kiekvieną išmestą į atmosferą anglies dioksido ekvivalentą, dėl kurio šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytu terminu jie neatsisako apyvartinių taršos leidimų.

24 straipsnis. Baudas skiriantys pareigūnai

baudas už šio įstatymo 23 straipsnyje numatytas veikas skiria Aplinkos apsaugos departamento aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai (toliau – aplinkos apsaugos valstybės kontrolės pareigūnai).

25 straipsnis. Baudų skyrimo bylų iškėlimo tvarka

1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nustatęs šio įstatymo 23 straipsnyje nurodytą (nurodytus) pažeidimą (pažeidimus), ne vėliau kaip per penkias darbo dienas iškelia baudos skyrimo bylą ir surašo aplinkos ministro patvirtintos formos neteisėto ŠESD išmetimo į atmosferą aktą (toliau – aktas). Akte nurodoma:

- 1) įtariamas pažeidimu asmuo (juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, buveinė, kodas arba fizinio asmens (jei pažeidėjas fizinis asmuo) vardas, pavardė, asmens kodas, nuolatinė gyvenamoji vieta);
- 2) pažeidimo esmė ir pažeidimą nustatantis šio įstatymo 23 straipsnio punktas;
- 3) skirtinos įtariamam pažeidimu asmeniui baudos dydis ir jį pagrindžiantys skaičiavimai ir motyvai;
- 4) baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vieta, data ir laikas;
- 5) aktą surašęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas (vardas, pavardė, tarnybos vieta, pareigos, parašas).

2. Ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo akto surašymo surašęs aktą aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas jo kopiją įteikia arba registruotu laišku išsiunčia pažeidimu įtariamam asmeniui. Su aktu įtariamam pažeidimu asmeniui įteikiamas (išsiunčiamas) pasiūlymas

pasiaiškinti raštu dėl įtariamo pažeidimo, pateikti įrodymus ir prašymus, nurodomas jų pateikimo terminas.

26 straipsnis. Baudų skyrimo terminai

Baudos už veikas, numatytas šio įstatymo 23 straipsnyje, skiriamos per vienus metus nuo pažeidimo nustatymo dienos, bet ne vėliau kaip per trejus metus nuo pažeidimo padarymo dienos.

27 straipsnis. Baudų skyrimo bylų proceso dalyviai

1. Nagrinėjant šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytų pažeidimų bylas, dalyvauja:
  - 1) įtariamasis pažeidimu asmuo (jei įtariamasis padaręs pažeidimą juridinis asmuo, – jo įgaliotas atstovas ir (ar) gynėjas);
  - 2) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno sprendimu – kiti asmenys, kurių interesai tiesiogiai susiję su nagrinėjama byla;
  - 3) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno sprendimu – liudytojai, ekspertai, specialistai ir kiti asmenys ar valstybės institucijų atstovai.
2. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyti asmenys yra laikomi proceso dalyviais.
3. Įtariamasis pažeidimu asmuo ir proceso dalyviai apie baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vietą, datą ir laiką informuojami raštu.

28 straipsnis. Baudos skyrimo bylos nagrinėjimas ir baudos skyrimo bylos nagrinėjimo atidėjimas

1. Baudos skyrimo byla nagrinėjama dalyvaujant įtariamam pažeidimu asmeniui ir proceso dalyviams.
2. Baudos skyrimo bylos nagrinėjimo metu įtariamasis pažeidimu asmuo turi teisę susipažinti su surinkta bylos medžiaga, duoti paaiškinimus žodžiu ir raštu, pateikti įrodymus, teikti prašymus.
3. Baudos skyrimo byla nagrinėjama ir neatvykus įtariamam pažeidimu asmeniui ir (ar) proceso dalyviams, jei žinoma, kad apie baudos skyrimo bylos nagrinėjimą jie informuoti ir raštu nepateikė motyvuoto prašymo atidėti bylos nagrinėjimą.
4. Sprendimą atidėti baudos bylos nagrinėjimą priima šią bylą nagrinėjantis aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, priimdamas motyvuotą aplinkos ministro nustatytos formos nutarimą. Šiuo nutarimu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nagrinėjantis baudos skyrimo bylą, nustato naują baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vietą, datą ir laiką.
5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytas nutarimas įtariamam pažeidimu asmeniui ir proceso dalyviams įteikiamas registruotu laišku.

29 straipsnis. Nutarimai, priimami išnagrinėjus baudos skyrimo bylą, ir jų apskundimas

1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, išnagrinėjęs baudos skyrimo bylą, priima atitinkamą nutarimą:
  - 1) skirti baudą;
  - 2) nutraukti baudos skyrimo bylą, jei nėra pažeidimų, numatytų šio įstatymo 23 straipsnyje, sudėties;
  - 3) nutraukti bylą suėjus šio įstatymo 26 straipsnyje nustatytiems terminams;
  - 4) baudos skyrimo byloje atlikti papildomą tyrimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame nutarime įrašoma:

- 1) nutarimą priėmęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas (vardas, pavardė, tarnybos vieta);
  - 2) baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vieta, data, laikas;
  - 3) šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti pažeidėjo duomenys;
  - 4) pažeidimo esmė, pažeidimo padarymo aplinkybės ir motyvuotas jų įvertinimas;
  - 5) pažeidėjo kaltę pagrindžiantys įrodymai;
  - 6) pažeidėjo paaiškinimai dėl padaryto pažeidimo; šio įstatymo 23 straipsnio punktas, numatantis atsakomybę už pažeidėjo padarytą veiką;
  - 7) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno priimtas nutarimas (skiriamos baudos dydis, jei ji skiriama), nutarimo apskundimo terminai ir tvarka.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto nutarimo formą tvirtina aplinkos ministras.
4. Nutarimas ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo jo priėmimo dienos įteikiamas arba registruotu laišku išsiunčiamas asmeniui, dėl kurio jis priimtas.
5. Šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nurodyti nutarimai skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka administraciniam teismui.
6. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytas nutarimas įsigalioja nuo jo priėmimo dienos.

30 straipsnis. Papildomo tyrimo atlikimas baudos skyrimo byloje

1. Jeigu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas priima 29 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą nutarimą, papildomas tyrimas turi būti atliktas ne vėliau kaip per du mėnesius.
2. Atlikus papildomą tyrimą, baudos skyrimo byla nagrinėjama šio įstatymo 25–29 straipsniuose nustatyta tvarka.

31 straipsnis. Baudų sumokėjimas ir išieškojimas

1. Asmenys paskirtas baudas sumoka į šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą Valstybės izdo sąskaitą ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo nutarimo skirti baudą įsigaliojimo dienos.
2. Nutarimas skirti baudą gali būti perduotas vykdyti Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka ne vėliau kaip per trejus metus nuo jo įsigaliojimo dienos.
3. Asmenys, kuriems paskirta bauda už šio įstatymo 23 straipsnio 3 punkte nurodytas veikas, neatleidžiami nuo įsipareigojimo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų, atitinkančių tą perteklinį išmetamų ŠESD kiekį, kuris susidarytų, jeigu būtų atsisakoma kitų kalendorinių metų apyvartinių taršos leidimų.

VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS IR JO TAIKymo TAISYKLĖS

1. Veiklos rūšys, patenkančios į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (toliau – ES ATLPS):

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
1.1.	Kuro deginimas įrenginiuose, kurių bendra vardinė šiluminė galia didesnė kaip 20 MW (išskyrus įrenginius, skirtus pavojingųjų arba komunalinių atliekų deginimui).	Anglies dioksidas
1.2.	Naftos perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra didesnė kaip 20 MW.	Anglies dioksidas
1.3.	Kokso gamyba.	Anglies dioksidas
1.4.	Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) išdeginimas arba kaitinimas, įskaitant granuliavimą.	Anglies dioksidas
1.5.	Ketaus arba plieno gamyba (pirminis arba antrinis liejimas), įskaitant tolydų liejimą, kai gamybos pajėgumai didesni kaip 2,5 tonos per valandą.	Anglies dioksidas
1.6.	Juodųjų metalų (įskaitant juodųjų metalų lydinius) gamyba arba perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia didesnė kaip 20 MW. Perdirbimas apima ir apdorojimą valcavimo staklynuose, atkaitinimo krosnyse, kalvėse, liejyklose, dengimo ir dekapiravimo įrenginiuose.	Anglies dioksidas
1.7.	Pirminė aliuminio ar aliuminio oksido gamyba.	Anglies dioksidas ir perfluorangliavandeniliai
1.8.	Antrinė aliuminio gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia didesnė kaip 20 MW.	Anglies dioksidas
1.9.	Spalvotųjų metalų gamyba arba perdirbimas, įskaitant lydinų gamybą, taurinimą, liejimą ir kt., kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia (įskaitant kaip redukcinių reagentų naudojamą kurą) didesnė kaip 20 MW.	Anglies dioksidas

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
1.10.	Cemento klinkerio gamyba rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni negu 500 tonų per dieną, arba kitose krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni negu 50 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.11.	Kalkių gamyba arba dolomito ar magnesito kalcinavimas rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni negu 50 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.12.	Stiklo, įskaitant stiklo pluoštą, gamyba, kai lydymo pajėgumai didesni negu 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.13.	Keraminių gaminių gamyba degimo būdu, visų pirma stogų čerpių, plytų, ugniai atsparių plytų, koklių, molio dirbinių arba porceliano gamyba, kai gamybos pajėgumai didesni negu 75 tonos per dieną.	Anglies dioksidas
1.14.	Akmens vatos gamyba naudojant stiklą, uolienas arba šlaką, kai lydymo pajėgumai didesni negu 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.15.	Gipso džiovinimas arba kalcinavimas, arba gipso plokščių ir kitų gipso produktų gamyba, kai kalcinuoto gipso ar džiovinto antrinio gipso gamybos bendras pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.16.	Celiuliozės iš medienos ar kitų pluoštinių medžiagų gamyba.	Anglies dioksidas
1.17.	Popieriaus ir kartono gamyba, kai gamybos pajėgumai yra didesni negu 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.18.	Suodžių gamyba, įskaitant organinių medžiagų (alyvų, deguto, krekingo produktų ir distiliacijos likučių) karbonizaciją, kai gamybos pajėgumas didesnis nei 50 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.19.	Azoto rūgšties gamyba.	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas
1.20.	Adipo rūgšties gamyba.	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas
1.21.	Glioksilo ir glioksilo rūgšties gamyba.	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas
1.22.	Amoniako gamyba.	Anglies dioksidas

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
1.23.	Didelio masto organinių cheminių medžiagų gamyba, taikant krekingą, perdirbimą, dalinę arba visišką oksidaciją arba kitus panašius metodus, kai gamybos pajėgumai didesni negu 100 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.24.	Vandenilio (H_2) ir sintezės dujų gamyba, kai gamybos pajėgumai didesni negu 5 tonos per dieną.	Anglies dioksidas
1.25.	Natrio karbonato (Na_2CO_3) ir natrio hidrokarbonato ($NaHCO_3$) gamyba.	Anglies dioksidas
1.26.	Įrenginių, kuriems taikomas Klimato kaitos valdymo įstatymas, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų rinkimas, kad jos galėtų būti transportuojamos ir saugomos saugojimo vietose, kurios turi leidimą, išduotą pagal Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus.	Anglies dioksidas
1.27.	ŠESD gabenimas į geologinio saugojimo saugyklą, kuri turi leidimą, išduotą pagal Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus, išskyrus ŠESD, kurios pagal šį įstatymą priskiriamos kitai veiklai.	Anglies dioksidas
1.28.	Anglies dioksido geologinis saugojimas saugojimo vietose, kurios turi leidimus, išduotus pagal Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus.	Anglies dioksidas
1.29.	<p>Aviacija:</p> <p>1.29.1. skrydžiai tarp aerodromų, esančių dviejose skirtingose valstybėse, išvardytose pagal Klimato kaitos valdymo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą Komisijos įgyvendinamajame teisės akte dėl CORSIA valstybių sąrašo (toliau – Komisijos įgyvendinamasis aktas), ir skrydžiai tarp Šveicarijos arba Jungtinės Karalystės ir valstybių, išvardytų Komisijos įgyvendinamajame akte,</p> <p>ir, kasmet apskaičiuojamo reikalaujamo kompensavimo už praėjusių kalendorinių metų skrydžius į valstybes, išvardytas Komisijos įgyvendinamajame akte, iš tų valstybių, tarp jų ir skrydžius tarp Šveicarijos arba Jungtinės Karalystės ir valstybių, išvardytų Komisijos įgyvendinamajame akte,</p> <p>ir kompensavimo reikalavimų taikant CORSIA už skrydžius į valstybes, išvardytas Komisijos įgyvendinamajame akte iš tų valstybių ir tarp jų, taip pat už skrydžius tarp Šveicarijos arba Jungtinės Karalystės ir valstybių, išvardytų Komisijos įgyvendinamajame akte, kiti skrydžiai tarp aerodromų,</p>	Anglies dioksidas

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
	<p>esančių dviejose skirtingose trečiosiose šalyse, kuriuos vykdo orlaivių naudotojai, atitinkantys visas šias sąlygas:</p> <p>1.29.1.1. orlaivio naudotojai turi Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybės narės išduotą oro vežėjo pažymėjimą arba įregistruoti ES valstybėje narėje, įskaitant tos ES valstybės narės atokiausius regionus, priklausomas teritorijas ir teritorijas;</p> <p>1.29.1.2. nuo 2021 m. sausio 1 d. per metus jie išmeta daugiau kaip 10 000 tonų CO₂, susidarancio naudojant lėktuvus, kurių didžiausia sertifikuotoji kilimo masė yra didesnė kaip 5 700 kg, skrydžiams, kuriems taikomas šis priedas, išskyrus skrydžius, kurie prasideda ir baigiasi toje pačioje ES valstybėje narėje (įskaitant tos pačios ES valstybės narės atokiausius regionus); taikant šį punktą, neatsižvelgiama į ŠESD kiekį, išmetamą vykdant šių rūšių skrydžius:</p> <p>1.29.1.2.1. skrydžius valstybiniu orlaiviu;</p> <p>1.29.1.2.2. humanitarinius skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.3. medicininius skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.4. karinius skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.5. gaisro gesinimo skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.6. skrydžius prieš humanitarinį, medicininį ar gaisrų gesinimo skrydį ar po jo, jei tokie skrydžiai įvyko tuo pačiu orlaiviu ir buvo reikalingi susijusiai humanitarinei, medicininei ar gaisrų gesinimo veiklai vykdyti arba orlaiviui po tos veiklos perkelti kitur kitai jo veiklai vykdyti;</p> <p>1.29.2. orlaivių skrydžiai į ES valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, teritorijoje esantį aerodromą arba iš jo. Šiai veiklai nepriskiriami:</p> <p>1.29.2.1. skrydžiai, išskirtinai skirti skraidinti šalies, kuri nėra valstybė narė, oficialią misiją atliekantį valdantį monarchą ir jo artimiausius gimines, valstybės vadovus, vyriausybės vadovus ir vyriausybės ministrus, jei tai įrodo atitinkamas statuso žymuo skrydžio plane;</p> <p>1.29.2.2. kariniais orlaiviais atliekami kariniai skrydžiai, muitinės ir policijos tarnybų skrydžiai;</p> <p>1.29.2.3. skrydžiai, susiję su paieška ir gelbėjimu, gaisrų gesinimo skrydžiai, humanitariniai skrydžiai ir greitosios medicininės pagalbos skrydžiai, kuriuos vykdyti leido atitinkama kompetentinga institucija;</p> <p>1.29.2.4. visi skrydžiai išskirtinai vykdomi pagal vizualiųjų skrydžių taisykles, kaip apibrėžta Čikagos konvencijos 2 priede;</p>	

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
	<p>1.29.2.5. skrydžiai be tarpinių nutūpimų, užbaigiami orlaivio pakilimo aerodrome;</p> <p>1.29.2.6. mokomieji skrydžiai, išskirtinai skirti gauti licenciją arba skrydžio įgulai – įgyti kvalifikaciją, jei tai įrodo atitinkamas žymuo skrydžio plane, jei skrydis neskirtas keleiviams ir (arba) kroviniams skraidinti arba orlaivio padėčiai nustatyti ar orlaiviui perkelti;</p> <p>1.29.2.7. skrydžiai išskirtinai skirti moksliniams tyrimams atlikti arba orlaiviams ar įrangai (naudojamai ore arba antžeminei) tikrinti, bandyti ar patvirtinti;</p> <p>1.29.2.8. skrydžiai orlaivio, kurio patvirtinta didžiausia kilimo masė yra ne didesnė kaip 5 700 kg;</p> <p>1.29.2.9. skrydžiai, atliekami pagal su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, kurie nustatyti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1008/2008 maršrutams atokiausiuose regionuose, kaip nurodyta ES veikimo sutarties 299 straipsnio 2 dalyje, arba maršrutams, kuriais per metus siūloma pervežti ne daugiau kaip 50 000 keleivių;</p> <p>1.29.2.10. skrydžiai, kurie, jei nebūtų taikomas šis punktas, būtų priskiriami šiai veiklos rūšiai ir kuriuos atlieka komercinės oro transporto priemonės naudotojas, vykdamas:</p> <p>1.29.2.10.1. per tris iš eilės ketverių mėnesių laikotarpius mažiau kaip 243 skrydžius per laikotarpį, arba</p> <p>1.29.2.10.2. skrydžius, kurių bendras metinis išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis kaip 10 000 tonų.</p> <p>Skrydžiai, nurodyti 1.29.2.12 ir 1.29.2.13 punktuose arba kurių vienintelis tikslas – skraidinti oficialią misiją vykdančius valstybės narės valdančius monarchus ir jų artimiausius šeimos narius, valstybių vadovus, vyriausybių vadovus ir ministrus, pagal šį punktą šiai veiklai gali būti priskiriami;</p> <p>1.29.2.11. nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. – skrydžiai, kurie, jei nebūtų taikomas šis punktas, būtų priskiriami šiai veiklos rūšiai ir kuriuos vykdo nekomercinio orlaivio naudotojas, vykdamas skrydžius, dėl kurių per metus iš viso išmetama mažiau kaip 1 000 tonų teršalų (įskaitant teršalus, išmetamus vykdamas 1.29.2.12 ir 1.29.2.13 punktuose nurodytus skrydžius);</p> <p>1.29.2.12. skrydžiai iš Šveicarijoje esančių aerodromų į Europos ekonominės erdvės teritorijoje esančius aerodromus;</p>	

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
	1.29.2.13. skrydžiai iš Jungtinės Karalystės teritorijoje esančių aerodromų į Europos ekonominės erdvės teritorijoje esančius aerodromus.	
1.30.	Jūrų transportas Jūrų transporto veikla, kuriai taikomas Reglamentas (ES) 2015/757 , išskyrus jūrų transporto veiklą, kuriai taikoma šio reglamento 2 straipsnio 1a dalis ir iki 2026 m. gruodžio 31 d. šio reglamento 2 straipsnio 1b dalis.	Anglies dioksidas Nuo 2026 m. sausio 1 d.: metanas (CH ₄) ir azoto suboksidas (N ₂ O)

2. Atsižvelgiant į 1 punkte nurodytas veiklos rūšis, ES ATLPS reikalavimai netaikomi:

2.1 įrenginiams arba jų dalims, kurie naudojami tirti, plėtoti ir bandyti naujus gaminius ir procesus;

2.2 įrenginiams, kai per atitinkamą ankstesnį penkerių metų laikotarpį deginant biomasę, atitinkančią Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus biomasės naudojimo tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau - ŠESD) kiekio sumažėjimo kriterijus, išmetamas ŠESD kiekis vidutiniškai sudaro daugiau kaip 95 procentus įrenginio bendro vidutinio išmetamo ŠESD kiekio.

3. 1 punkte nurodytų veiklos rūšių slenkstiniai dydžiai apibūdina gamybos pajėgumus arba našumą. Jei tame pačiame įrenginyje vykdoma tos pačios kategorijos kelių rūšių veikla, tokių veiklos rūšių pajėgumai sudedami.

4. Jei norima apskaičiuoti įrenginio bendrą vardinę šiluminę galią siekiant nustatyti, ar ji galima įtraukti į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras, vardinė šiluminė galia. Šie mazgai gali būti įvairių tipų katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, deglai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiai. Skaičiuojant įrenginio bendrą vardinę šiluminę galią, neatsižvelgiama į mazgus, kurių vardinė šiluminė galia mažesnė kaip 3 MW.

5. Jei mazgas skirtas vykdyti veiklai, kuriai ribinis kiekis neišreiškiamas bendra vardine šilumine galia, šios veiklos ribinis kiekis laikomas svarbesniu priimant sprendimą dėl įtraukimo į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.

6. Jei įrenginio pajėgumų ribinė bet kokios veiklos vertė šiame priede viršijama, visi mazgai, kuriuose deginamas kuras, išskyrus mazgus pavojingoms arba būtiniems atliekoms deginti, įrašomi į leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

7. Kai pasikeičia gamybos procesai įrenginio, kuris į ES ATLPS taikymo sritį įtrauktas dėl jame veikiančių didesnės kaip 20 MW bendros vardinės šiluminės galios kuro deginimo įrenginių, kad būtų sumažintas jo išmetamas ŠESD kiekis, ir jis nebesiektų tos ribos, įrenginio valdytoju leidžiama pasirinkti, kad, pakeitus įrenginio gamybos procesus, būtų tebetaikomi ES ATLPS reikalavimai iki šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodyto dabartinio ir kito penkerių metų laikotarpio pabaigos. Tokio įrenginio valdytojas gali nuspręsti, ar įrenginiui, pakeitus jo gamybos procesus, ES ATLPS taikoma tik iki dabartinio penkerių metų laikotarpio pabaigos arba ir kitą penkerių metų laikotarpį. Apie tokius pasikeitimus Europos Komisijai praneša aplinkos ministro

paskirta atsakinga institucija, kai teikiamas ES ATLPS dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašas pagal šio įstatymo 7 straipsnį.

8. Nuo 2012 m. sausio 1 d. prie 1 punkte nurodytų veiklos rūšių priskiriami visi skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, teritorijoje esantį aerodromą ir iš jo, išskyrus nukrypti leidžiančias Reglamente [\(ES\) Nr. 421/2014](#) nurodytas nuostatas.

REGULIUOJAMŲJŲ SUBJEKTŲ VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
1.	<p>Pastatų, kelių transporto ir papildomuose sektoriuose deginimui naudojamo kuro išleidimas vartoti. Šiai veiklai nepriskiriama:</p> <p>1.1. kuro, naudojamo Klimato kaitos valdymo įstatymo 1 priede išvardintai veiklai vykdyti, išleidimas vartoti, išskyrus atvejus, kai jis naudojamas deginimui vykdant šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) gabenimo į geologinę saugyklą veiklą, kaip numatyta to priedo 1.27 punkte;</p> <p>1.2. kuro, kurio išmetamo ŠESD faktorius yra nulis, išleidimas vartoti;</p> <p>1.3. pavojingųjų ar komunalinių atliekų, naudojamų kaip kuras, išleidimas vartoti.</p>	Anglies dioksidas
2.	<p>Veiklos rūšys, susijusios su pastatais ir kelių transportu atitinka šiuos išmetamo ŠESD kiekio šaltinius, apibrėžtus 2006 m. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (anglų k. IPCC) nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairėse, prireikus apibrėžtis pakoreguojant taip:</p> <p>2.1. bendra šilumos ir elektros energijos gamyba (CHP) (šaltinių kategorijos kodas 1A1a ii) ir šilumos gamybos įmonės (šaltinių kategorijos kodas 1A1a iii), jeigu šiluma gaminama 2.3 ir 2.4 punktuose nurodytų kategorijų reikmėms tiesiogiai arba per centralizuoto šilumos tiekimo tinklus;</p> <p>2.2. kelių transportas (šaltinių kategorijos kodas 1A3b), išskyrus žemės ūkio transporto priemonių naudojimą grįstuose keliuose;</p> <p>2.3. komercinės / institucinės paskirties (šaltinių kategorijos kodas 1A4a);</p> <p>2.4. gyvenamosios paskirties (šaltinių kategorijos kodas 1A4b).</p>	Anglies dioksidas
3.	<p>Papildomos veiklos rūšys atitinka šiuos išmetamo ŠESD kiekio šaltinius, apibrėžtus 2006 m. IPCC nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairėse:</p> <p>3.1. energetika (šaltinių kategorijos kodas 1A1), išskyrus šio priedo 1 dalyje apibrėžtas kategorijas;</p> <p>3.2. gamybos pramonė ir statyba (šaltinių kategorijos kodas 1A2).</p>	Anglies dioksidas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2003/87/EB](#), nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą [96/61/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/958 ir 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959.

2. 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos reglamentas [\(ES\) Nr. 389/2013](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [2003/87/EB](#) ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimus [Nr. 280/2004/EB](#) ir [Nr. 406/2009/EB](#) įsteigiamas Sąjungos registras ir panaikinami Komisijos reglamentai [\(ES\) Nr. 920/2010](#) ir Nr. 1193/2011, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu [\(ES\) 2019/1123](#).

3. 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2015/757](#) dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2009/16/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2023/957](#).

4. 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo bei kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2003/87/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2023/852.

5. 2015 m. lapkričio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2015/2067](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą [\(ES\) Nr. 517/2014](#) nustatomi fizinių asmenų sertifikavimo, susijusio su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įranga ir izoterminių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginiais, kuriuose yra fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir įmonių sertifikavimo, susijusio su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo ir šilumos siurblių įranga, kurioje yra fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, būtiniausi reikalavimai ir abipusio pripažinimo sąlygos.

6. 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2017/2392](#), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2003/87/EB](#), siekiant išlaikyti dabartinius jos taikymo aviacijos veiklai apribojimus ir pasirengti nuo 2021 m. įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę.

7. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2018/841](#) dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 525/2013](#) ir Sprendimas [Nr. 529/2013/ES](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2023/839](#).

8. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2018/842](#), kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas

Reglamentas [\(ES\) Nr. 525/2013](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2023/857](#).

9. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2018/1999](#) dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai [\(EB\) Nr. 663/2009](#) ir [\(EB\) Nr. 715/2009](#), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [94/22/EB](#), [98/70/EB](#), [2009/31/EB](#), [2009/73/EB](#), [2010/31/ES](#), [2012/27/ES](#) ir [2013/30/ES](#), Tarybos direktyvos [2009/119/EB](#) ir [\(ES\) 2015/652](#) ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) Nr. 525/2013](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413 .

10. 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2018/2067](#) dėl duomenų patikros ir tikrintojų akreditavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [2003/87/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos įgyvendinimo reglamentu [\(ES\) 2020/2084](#).

11. 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2018/2066](#) dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [2003/87/EB](#), kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas [\(ES\) Nr. 601/2012](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu [\(ES\) 2023/2122](#).

12. 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas [\(ES\) 2019/331](#), kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2003/87/EB](#) 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės.

13. 2020 m. gegužės 18 d. Komisijos deleguotasis sprendimas (ES) 2020/1071, kuriuo dėl ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos netaikymo atvykstamiesiems skrydžiams iš Šveicarijos iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2003/87/EB](#).

14. 2020 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2020/1208](#) dėl informacijos, valstybių narių teikiamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą [\(ES\) 2018/1999](#), struktūros, formato, teikimo tvarkos ir peržiūros, kuriuo panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) Nr. 749/2014](#).

15. 2021 m. birželio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas [\(ES\) 2021/1416](#), kuriuo dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos netaikymo atvykstamiesiems skrydžiams iš Jungtinės Karalystės iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2003/87/EB](#).

16. 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2021/1119](#), kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai [\(EB\) Nr. 401/2009](#) ir [\(ES\) 2018/1999](#) (Europos klimato teisės aktas).

17. 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2023/955](#), kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas [\(ES\) 2021/1060](#).

18. 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2023/956](#), kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas.

19. 2023 m. lapkričio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2023/2449](#), kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2015/757](#) taikymo taisyklės, susijusios su stebėsenos planų, išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitų, dalinių išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitų, atitikties patvirtinimo dokumentų ir bendrovės lygmens ataskaitų šablonais, ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2016/1927](#).

20. 2024 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2024/573](#) dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 517/2014](#).

21. 2024 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2024/590](#) dėl ozono sluoksnį ardiančių medžiagų, kuriuo panaikinamas Reglamentas [\(EB\) Nr. 1005/2009](#).

---

2 straipsnis. Įstatymo projekto įsigaliojimas ir įgyvendinimas

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir aplinkos ministras iki 2024 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šio įstatymo 6 ir 8 straipsniuose, 11 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai laivybos bendrovėms ES teisės aktų nustatyta tvarka taikomi nuo 2024 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies reikalavimai kuro deginimui komunalinių atliekų deginimo įrenginiams, kurių bendra vardinė šiluminė galia didesnė kaip 20 MW, ES teisės aktų nustatyta tvarka taikomi nuo 2024 m. sausio 1 d.

3. Šio įstatymo 6 straipsnio 1, 2 dalių ir 3 dalies reikalavimas atsidaryti sąskaitą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre, 8 straipsnio, 12 straipsnio 1 dalies, 23 straipsnio 2 dalies ir 24–31 straipsniuose nustatyti reikalavimai reguliuojamiesiems subjektams pagal šio įstatymo 2 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą taikomi nuo 2025 m. sausio 1 d.

4. Šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies reikalavimas atsisakyti tokio apyvartinių taršos leidimų kiekio, kuris yra lygus per praėjusius kalendorinius metus jų išmestam į atmosferą anglies dioksido kiekiui, 12 straipsnio 2–4 dalių, 23 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyti reikalavimai reguliuojamiesiems subjektams pagal šio įstatymo 2 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą taikomi nuo 2028 m. sausio 1 d. Jei pagal Europos Komisijos pranešimą dėl itin didelių energijos kainų apyvartinių taršos leidimų sistemos plėtros įsigaliojimas atidedamas iki 2028 m., reguliuojamiesiems subjektams 12 straipsnio 2–4 dalių reikalavimai atsisakyti apyvartinių taršos leidimų nukeliami iki 2029 m. gegužės 31 d.

5. Šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodytas penkerių metų laikotarpis skaičiuojamas nuo 2021 m. sausio 1 d., sąrašo pateikimo Europos Komisijai terminas skaičiuojamas nuo 2019 m. rugsėjo 30 d.

6. Šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nurodytas dešimties metų laikotarpis skaičiuojamas nuo 2021 m. sausio 1 d.

7. Šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punktą taikomas vykdant ŠESD apskaitą ir atsiskaitymą apyvartiniais taršos leidimais nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.

8. Šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 3 punktą taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d.

9. Šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 4 punktą taikomas iki 2030 m. gruodžio 31 d.

10. Šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktai taikomi iki 2026 m. gruodžio 31 d.

11. Šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalis taikoma nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d. aukcione parduodamų Lietuvos Respublikai priskirtų apyvartinių taršos leidimų kiekiui.

12. Šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1–3 punktai laivybos bendrovėms taikomi iki 2030 m. gruodžio 31 d.

13. Šio įstatymo 20 straipsnio 5–9 dalyse nustatyti reikalavimai mokymų teikėjams, vykdančioms fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, taikomi nuo 2024 m. lapkričio 1 d.

14. Šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai taikomi nuo 2026 m. sausio 1 d.

15. Šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 3 punktą taikomas iki 2030 m. sausio 1 d.

16. Šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 4 punktą taikomas nuo 2030 m. sausio 1 d.

17. Šio įstatymo 23–31 straipsniuose nustatyti reikalavimai laivybos bendrovėms ir komunalinių atliekų deginimo įrenginiams, kurių bendra vardinė šiluminė galia didesnė kaip 20 MW, taikomi nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas